

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 119/22

Λουξεμβούργο, 7 Ιουλίου 2022

Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-576/20 | Pensionsversicherungsanstalt (Περίοδοι ανατροφής τέκνου στην αλλοδαπή)

Οι περίοδοι ανατροφής τέκνου που συμπληρώθηκαν σε άλλα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της σύνταξης γήρατος

Το Δικαστήριο επιβεβαιώνει τη νομολογία του κατά την οποία το κράτος μέλος το οποίο οφείλει τη σύνταξη και είναι το μοναδικό κράτος στο οποίο η δικαιούχος της σύνταξης εργάστηκε και κατέβαλε εισφορές, τόσο πριν όσο και μετά από τη μετοίκησή της σε άλλο κράτος μέλος όπου ασχολήθηκε με την ανατροφή των τέκνων της, υποχρεούται να συνυπολογίσει αυτές τις περιόδους ανατροφής

Τον Νοέμβριο του 1987, η CC, αφού άσκησε μη μισθωτή δραστηριότητα στην Αυστρία, εγκαταστάθηκε στο Βέλγιο όπου γέννησε δύο τέκνα, το μεν πρώτο στις 5 Δεκεμβρίου 1987, το δε δεύτερο στις 23 Φεβρουαρίου 1990. Μετά τη γέννηση του πρώτου τέκνου, ασχολήθηκε με την ανατροφή των τέκνων της, χωρίς να ασκεί καμία επαγγελματική δραστηριότητα, χωρίς να υπαχθεί σε ασφάλιση και χωρίς να λαμβάνει παροχές για την ανατροφή τους. Το ίδιο συνέβη και στην Ουγγαρία όπου διέμεινε τον Δεκέμβριο του 1991.

Μετά την επιστροφή της στην Αυστρία τον Φεβρουάριο του 1993, η CC συνέχισε επί δεκατρείς μήνες την ενασχόλησή της με την ανατροφή των τέκνων της, ενώ παράλληλα υπαγόταν υποχρεωτικά στο αυστριακό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και κατέβαλλε εισφορές σε αυτό. Στη συνέχεια εργάστηκε και κατέβαλε εισφορές στο ίδιο κράτος μέλος έως τη συνταξιοδότησή της.

Κατόπιν της υποβολής σχετικής αίτησης, το αυστριακό ίδρυμα συνταξιοδοτικής ασφάλισης της χορήγησε σύνταξη γήρατος με απόφαση της 29ης Δεκεμβρίου 2017. Οι περίοδοι ανατροφής των τέκνων της που είχαν συμπληρωθεί στην Αυστρία εξομοιώθηκαν με περιόδους ασφάλισης και λήφθηκαν υπόψη για τον υπολογισμό του ποσού της σύνταξής της. Αντιθέτως, οι περίοδοι ανατροφής που είχαν συμπληρωθεί στο Βέλγιο και στην Ουγγαρία δεν συνυπολογίστηκαν.

Η CC προσέβαλε την απόφαση αυτή, υποστηρίζοντας ότι οι περίοδοι ανατροφής τέκνων τις οποίες είχε συμπληρώσει σε άλλα κράτη μέλη έπρεπε να εξομοιωθούν με περιόδους ασφάλισης, βάσει του άρθρου 21 ΣΛΕΕ, το οποίο κατοχυρώνει το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης στην ελεύθερη κυκλοφορία, δεδομένου ότι η ίδια εργαζόταν στην Αυστρία και υπαγόταν στο αυστριακό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης πριν και μετά τις περιόδους αυτές.

Κατόπιν της απόρριψης της έφεσής της, η CC άσκησε αναίρεση ενώπιον του Oberster Gerichtshof (Ανώτατου Δικαστηρίου, Αυστρία). Το δικαστήριο αυτό, έχοντας αμφιβολίες σχετικά με τον συνυπολογισμό των περιόδων ανατροφής τέκνου που συμπληρώθηκαν σε άλλα κράτη μέλη για τον υπολογισμό της σύνταξης γήρατος, ζήτησε από το Δικαστήριο να ερμηνεύσει μία διάταξη του παράγωγου δικαίου της Ένωσης ¹, η οποία έχει εφαρμογή

¹ Πρόκειται για το άρθρο 44, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 987/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης

ratione temporis στη συγκεκριμένη υπόθεση. Ειδικότερα, κατά το αιτούν δικαστήριο δεν αποκλείεται ερμηνεία κατά την οποία η διάταξη αυτή προβλέπει κατ' αποκλειστικότητα τις προϋποθέσεις συνυπολογισμού, τις οποίες η CC δεν πληροί: κατά την ημερομηνία έναρξης της πρώτης περιόδου ανατροφής τέκνου η CC δεν ασκούσε μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητα στην Αυστρία.

Με την απόφασή του το Δικαστήριο, αφενός, κρίνει ότι η ως άνω διάταξη δεν διέπει κατ' αποκλειστικότητα τον συνυπολογισμό των περιόδων ανατροφής τέκνου που συμπληρώθηκαν από το ίδιο πρόσωπο σε διαφορετικά κράτη μέλη και, αφετέρου, επιβεβαιώνει ότι οι περίοδοι αυτές πρέπει εν προκειμένω να συνυπολογιστούν δυνάμει του άρθρου 21 ΣΛΕΕ.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

Πρώτον, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι το άρθρο 44 του κανονισμού 987/2009, λαμβανομένου υπόψη του γράμματός του, του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται και των σκοπών που επιδιώκονται από τη ρύθμιση της οποίας αποτελεί μέρος, δεν διέπει κατ' αποκλειστικότητα τον συνυπολογισμό των περιόδων ανατροφής τέκνου που συμπληρώθηκαν από το ίδιο πρόσωπο σε διαφορετικά κράτη μέλη.

Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι από το γράμμα της ως άνω διάταξης δεν προκύπτει ότι αυτή διέπει κατ' αποκλειστικότητα τον συνυπολογισμό και ότι, μολονότι η διάταξη αυτή αποτελεί κωδικοποίηση της σχετικής νομολογίας του ², το Δικαστήριο δεν είχε ακόμη εκδώσει, κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της, την απόφαση Reichel-Albert ³ και, επομένως, οι διαγνωστικές κρίσεις που απορρέουν από την απόφαση αυτή δεν μπορούσαν να ληφθούν υπόψη κατά τη διαδικασία έκδοσης του κανονισμού 987/2009, προς ενδεχόμενη κωδικοποίησή τους.

Όσον αφορά το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το άρθρο 44 του κανονισμού 987/2009, το Δικαστήριο αναφέρεται στον τίτλο και στο κεφάλαιο του κανονισμού στα οποία περιλαμβάνεται η εν λόγω διάταξη και κρίνει ότι αυτή θεσπίζει έναν πρόσθετο κανόνα ο οποίος καθιστά πιθανότερο για τους ενδιαφερομένους τον πλήρη συνυπολογισμό των περιόδων ανατροφής των τέκνων τους και αποτρέπει κατ' αυτόν τον τρόπο και στο μέτρο του δυνατού το ενδεχόμενο μη συνυπολογισμού τους.

Όσον αφορά τον σκοπό του κανονισμού 987/2009, η ερμηνεία κατά την οποία το άρθρο 44 διέπει κατ' αποκλειστικότητα τον συνυπολογισμό των περιόδων ανατροφής τέκνου που έχουν συμπληρωθεί σε διαφορετικά κράτη μέλη **θα επέτρεπε κατ' αποτέλεσμα στο κράτος μέλος το οποίο οφείλει τη σύνταξη γήρατος και είναι το μοναδικό κράτος στο οποίο ο ενδιαφερόμενος εργάστηκε και κατέβαλε εισφορές, τόσο πριν όσο και**

Σεπτεμβρίου 2009, για καθορισμό της διαδικασίας εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (ΕΕ 2009, L 284, σ. 1). Το άρθρο 44, με τίτλο «Συνυπολογισμός των περιόδων ανατροφής τέκνου», προβλέπει στην παράγραφο 2 ότι, εάν, δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους που είναι αρμόδιο δυνάμει του τίτλου II του κανονισμού 883/2004, δεν συνυπολογίζεται περίοδος ανατροφής τέκνου, ο φορέας του κράτους μέλους, η νομοθεσία του οποίου ήταν εφαρμοστέα δυνάμει του τίτλου II του κανονισμού 883/2004 στον ενδιαφερόμενο λόγω άσκησης μισθωτής ή μη μισθωτής δραστηριότητας την ημερομηνία κατά την οποία, δυνάμει της εν λόγω νομοθεσίας, έπρεπε να αρχίσει να συνυπολογίζεται η περίοδος ανατροφής τέκνου για το τέκνο αυτό, εξακολουθεί να είναι αρμόδιος για τον συνυπολογισμό της εν λόγω περιόδου ως περιόδου ανατροφής τέκνου δυνάμει της νομοθεσίας του, ως εάν η εν λόγω ανατροφή τέκνου να είχε πραγματοποιηθεί στην επικράτειά του.

² Βλ. αποφάσεις της 23ης Νοεμβρίου 2000, Elsen, [C-135/99](#), και της 7ης Φεβρουαρίου 2002, Kauer, [C-28/00](#) (βλ. επίσης το ανακοινωθέν Τύπου [αριθ. 13/02](#)) με τις οποίες το Δικαστήριο καθιέρωσε το κριτήριο του «στενού συνδέσμου» ή του «επαρκούς συνδέσμου» μεταξύ, αφενός, των περιόδων ασφάλισης που συμπληρώθηκαν λόγω επαγγελματικής δραστηριότητας στο κράτος μέλος από το οποίο ο ενδιαφερόμενος ζητεί τη χορήγηση σύνταξης γήρατος και, αφετέρου, των περιόδων ανατροφής τέκνου που αυτός συμπλήρωσε σε άλλο κράτος μέλος. Το Δικαστήριο έκρινε ότι η ύπαρξη τέτοιου στενού ή επαρκούς συνδέσμου μπορούσε να συναχθεί από το γεγονός ότι οι ενδιαφερόμενες στις υποθέσεις εκείνες, οι οποίες είχαν εργαστεί αποκλειστικά στο κράτος μέλος που όφειλε τη σύνταξη γήρατος, ασκούσαν, κατά τον χρόνο γέννησης των τέκνων τους, μισθωτή δραστηριότητα στο έδαφός του και ότι, κατά συνέπεια, η νομοθεσία του εν λόγω κράτους μέλους ήταν εφαρμοστέα όσον αφορά τον συνυπολογισμό, στο πλαίσιο της απονομής της σύνταξης γήρατος, των περιόδων ανατροφής τέκνου που είχαν συμπληρωθεί σε άλλο κράτος μέλος.

³ Με την απόφαση της 19ης Ιουλίου 2012, Reichel-Albert, [C-522/10](#), το Δικαστήριο έκρινε ότι το άρθρο 21 ΣΛΕΕ έχει την έννοια ότι υποχρεώνει τον αρμόδιο φορέα ενός κράτους μέλους να συνυπολογίζει, για τη χορήγηση σύνταξης γήρατος, τις περιόδους που αφιερώθηκαν στην ανατροφή τέκνου οι οποίες συμπληρώθηκαν σε άλλο κράτος μέλος, ως εάν οι περίοδοι αυτές να είχαν συμπληρωθεί στο έδαφός του, από πρόσωπο το οποίο έχει ασκήσει επαγγελματική δραστηριότητα στο πρώτο κράτος μέλος και το οποίο, κατά τη γέννηση των τέκνων του, είχε παύσει προσωρινά να εργάζεται και είχε εγκατασταθεί, για αυστηρά οικογενειακούς λόγους, στο έδαφος του δεύτερου κράτους μέλους.

μετά τη μετοίκηση του σε άλλο κράτος μέλος όπου ασχολήθηκε με την ανατροφή των τέκνων του, να αρνηθεί τον συνυπολογισμό των περιόδων ανατροφής τέκνου που συμπλήρωσε ο ενδιαφερόμενος σε άλλο κράτος μέλος και, κατά συνέπεια, να τον περιαγάγει σε μειονεκτική θέση για τον μοναδικό λόγο ότι άσκησε το δικαίωμά του στην ελεύθερη κυκλοφορία. Συνεπώς, η ως άνω ερμηνεία θα αντιστρατευόταν τους σκοπούς που επιδιώκει ο κανονισμός 987/2009 και ιδίως εκείνον που αφορά τη διασφάλιση της τήρησης της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας, την οποία κατοχυρώνει το άρθρο 21 ΣΛΕΕ, και θα μπορούσε ως εκ τούτου να θέσει σε κίνδυνο την πρακτική αποτελεσματικότητα του άρθρου 44.

Δεύτερον, το Δικαστήριο κρίνει ότι, προκειμένου να διασφαλιστεί η τήρηση της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας, οι διαγνωστικές κρίσεις που απορρέουν από την απόφαση Reichel-Albert μπορεί να τύχουν εφαρμογής σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, όπου η ενδιαφερομένη δεν πληροί την προβλεπόμενη από το άρθρο 44 του κανονισμού 987/2009 προϋπόθεση της άσκησης μισθωτής ή μη μισθωτής δραστηριότητας προκειμένου, στο πλαίσιο της απονομής σύνταξης γήρατος, να συνυπολογιστούν από το κράτος μέλος που οφείλει τη σύνταξη οι περίοδοι ανατροφής τέκνων τις οποίες αυτή συμπλήρωσε σε άλλα κράτη μέλη. Κατά συνέπεια, το κράτος μέλος που οφείλει τη σύνταξη υποχρεούται να συνυπολογίσει τις περιόδους ανατροφής των τέκνων της βάσει του άρθρου 21 ΣΛΕΕ, δεδομένου ότι η ενδιαφερομένη έχει εργαστεί και καταβάλει εισφορές αποκλειστικά στο συγκεκριμένο κράτος μέλος, τόσο πριν όσο και μετά τη μετοίκηση της σε άλλο κράτος μέλος στο οποίο συμπλήρωσε τις περιόδους ανατροφής τέκνου.

Επομένως, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι, όπως και στην επίμαχη περίπτωση στην απόφαση Reichel-Albert, υπάρχει **επαρκής σύνδεσμος μεταξύ των περιόδων ανατροφής τέκνων τις οποίες συμπλήρωσε η CC στην αλλοδαπή και των περιόδων ασφάλισης που έχει συμπληρώσει λόγω της άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας στην Αυστρία. Κατά συνέπεια, η νομοθεσία του εν λόγω κράτους μέλους πρέπει να εφαρμοστεί για τον συνυπολογισμό και την αναγνώριση των περιόδων αυτών, στο πλαίσιο της απονομής σύνταξης γήρατος από το συγκεκριμένο κράτος μέλος.**

Αν η CC δεν είχε εγκαταλείψει την Αυστρία, οι περίοδοι ανατροφής των τέκνων της θα λαμβάνονταν υπόψη κατά τον υπολογισμό της αυστριακής σύνταξης γήρατος. Κατά συνέπεια, όπως και η ενδιαφερομένη στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Reichel-Albert, η CC περιάγεται σε μειονεκτική θέση για τον μοναδικό λόγο ότι άσκησε το δικαίωμά της στην ελεύθερη κυκλοφορία, όπερ δεν συνάδει με το άρθρο 21 ΣΛΕΕ.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαίνεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της.

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106

Μείνετε συνδεδεμένοι!

